ПРОГРАМА
«НОВЕ ПРАВОСУДДЯ»

КОМІТЕТ
ВИБОРЦІВ
УКРАЇНИ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ СУДДІВ. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУДДІВ

Вища рада правосуддя є колегіальним, незалежним конституційним органом державної влади та суддівського врядування, який діє в Україні на постійній основі для забезпечення незалежності судової влади, її функціонування на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством, формування доброчесного та високопрофесійного корпусу суддів, дотримання норм Конституції і законів України, а також професійної етики в діяльності суддів і прокурорів.

Вища рада правосуддя складається з двадцяти одного члена, які обираються (призначаються) строком на чотири роки:

десятьох обирає з'їзд суддів з числа суддів чи суддів у відставці;

двох призначає Президент України;

двох обирає Верховна Рада України;

двох — з'їзд адвокатів України;

двох — всеукраїнська конференція прокурорів;

двох — з'їзд представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ.

Вища рада правосуддя відіграє важливу роль у призначенні та звільненні суддів, контролює дотримання суддями вимог щодо несумісності та забезпечує здійснення дисциплінарного провадження щодо судді; ухвалює рішення про переведення судді з одного суду до іншого; вживає заходів для забезпечення незалежності судової влади та її функціонування на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством; формує доброчесний та високопрофесійний корпус суддів.

Це єдиний орган в Україні, який здійснює дисциплінарні провадження щодо суддів.

Дисциплінарне провадження щодо суддів здійснюють Дисциплінарні палати Вищої ради правосуддя. Провадження розпочинаються на підставі поданої скарги щодо дисциплінарного проступку судді (дисциплінарної скарги). Вища рада правосуддя затверджує та розміщує на офіційному веб-порталі судової влади зразок дисциплінарної скарги (http://www.vru.gov.ua/add_text/155).

Якщо в процесі розгляду дисциплінарної справи Дисциплінарна палата дійде висновку про наявність ознак дисциплінарного проступку в діяннях інших суддів або про наявність ознак іншого дисциплінарного проступку в діяннях судді, щодо якого

Цей текст для ЗМІ підготовлено ВГО «Комітет виборців України» за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Погляди авторів, викладені на громадському обговоренні, не обов'язково відображають погляди Агентства США з міжнародного розвитку або уряду Сполучених Штатів Америки.

розглядається справа, палата може ухвалити рішення про відкриття відповідної дисциплінарної справи за власною ініціативою.

Закон України «Про судоустрій і статус суддів» визначає вичерпний перелік підстав для притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності. Серед них:

- порушення засад гласності і відкритості судового процесу;
- незабезпечення права на захист;
- недоброчесна поведінка;
- безпідставне затягування справ;
- допущення суддею поведінки, яка підриває авторитет правосуддя;
- порушення правил декларування тощо.

До суддів може застосовуватися дисциплінарне стягнення у вигляді:

1) попередження;

2) догани — з позбавленням права на отримання доплат до посадового окладу судді протягом одного місяця;

3) суворої догани — з позбавленням права на отримання доплат до посадового окладу судді протягом трьох місяців;

4) подання про тимчасове (на строк від одного до шести місяців) відсторонення від здійснення правосуддя — з позбавленням права на отримання доплат до посадового окладу судді та обов'язковим направленням судді до Національної школи суддів України для проходження курсу підвищення кваліфікації, визначеного органом, що здійснює дисциплінарне провадження щодо суддів, та подальшим кваліфікаційним оцінюванням для підтвердження здатності судді здійснювати правосуддя у відповідному суді;

5) подання про переведення судді до суду нижчого рівня;

6) подання про звільнення судді з посади.

Вища кваліфікаційна комісія суддів України є державним органом суддівського врядування, який на постійній основі діє у системі правосуддя України.

До складу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України обираються (призначаються) шістнадцять членів строком на чотири роки:

вісьмох обирає з'їзд суддів України;

двох — з'їзд представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ;

двох — з'їзд адвокатів України;

двох на конкурсній основі призначає Уповноважений Верховної Ради України з прав людини;

двох на конкурсній основі призначає голова Державної судової адміністрації України.

Вища кваліфікаційна комісія суддів України виконує такі функції:

– проводить добір кандидатів на посаду судді;

– відповідає за професійну підготовку суддів;

– здійснює кваліфікаційне оцінювання суддів;

– вносить рекомендації щодо призначення на посаду судді, а також переведення суддів;

– забезпечує ведення суддівського досьє, досьє кандидата на посаду судді;

– керує роботою Національної школи суддів.

Цей текст для ЗМІ підготовлено ВГО «Комітет виборців України» за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Погляди авторів, викладені на громадському обговоренні, не обов'язково відображають погляди Агентства США з міжнародного розвитку або уряду Сполучених Штатів Америки.

В умовах реформування системи правосуддя Вища кваліфікаційна комісія суддів України відіграє особливу роль, адже на неї покладено завдання забезпечити судову владу професійними суддями.

Громадська рада доброчесності створена задля сприяння Вищій кваліфікаційній комісії суддів України у встановленні відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності з метою кваліфікаційного оцінювання шляхом збирання, перевірки та аналізу інформації щодо судді (кандидата на посаду судді) та діє на підставі Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Громадська рада доброчесності складається з двадцяти членів, які обираються на скликаних ВККСУ зборах НУО з числа громадських активістів строком на два роки.

Залучення представників громадськості до процесу оцінювання етичних стандартів і доброчесності кандидатів на суддівські посади має сприяти відновленню довіри суспільства до судової влади.

Громадська рада доброчесності надає ВККСУ висновок про невідповідність судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності. Для цього її члени збирають, перевіряють та аналізують інформацію щодо судді (кандидата на посаду судді).

Висновки ГРД мають рекомендаційний характер, але можуть бути відхилені ВККСУ лише за наявності 11 голосів із 16 на підтримку такого рішення.

Цей текст для ЗМІ підготовлено ВГО «Комітет виборців України» за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Погляди авторів, викладені на громадському обговоренні, не обов'язково відображають погляди Агентства США з міжнародного розвитку або уряду Сполучених Штатів Америки.